

Tredje Afsnit.

Patronatsforholdet til Frue Kirke.

I Aaret 1875 nedsatte Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet en Kommission, der skulde tage under Overvejelse og indgive Forslag til en Omordning af adskillige Forhold, vedkommende det københavnske Kirkegaardsvæsen. Kommissionen var sammensat af Medlemmer af Københavns Borgerrepræsentation, af Stadens Gejstlighed samt Repræsentanter for de vedkommende Kirker (for Frue Kirkes Vedkommende Prof. Aagesen og, efter at denne var frattraadt som akademisk Værge ved Frue Kirke, den derefter udnævnte akademiske Værge, Prof. Goos) under Forsæde af et Medlem af Magistraten. Kommissionen forhandlede med samtlige Kirkers Bestyrelser og forelagde derefter disse et Forslag om Begravelses- og Kirkegaardsvæsenets Overgang til Kommunen og om Afløsning af de vedkommende Kirkers Retsforhold til de nævnte Anliggender. Inspektionen for Frue Kirke tilraadede Konsistorium at slutte sig til samme, idet den udtalte som sin fulde Overbevisning, at Forslaget, der i andre Retninger frembød saa umiskjendelige Fordele med Hensyn til et for Hovedstaden vigtigt Anliggende, i Virkeligheden ogsaa maatte siges at være i Kirkernes vel forstaaede Interesse. I Skrivelse til Kommissionen af 4. Apr. 1876 tiltraadte Konsistorium Forslaget, idet det, efter Inspektionens Foranledning, udtalte, at det gik ud fra, at der ved Sagens Gjennemførelse vilde blive taget ethvert muligt Hensyn til de Funktionærer paa Assistenskirkegaarden, der havde arbejdet under den tidligere Bestyrelse. Navnlig henlede de i saa Henseende Opmærksomheden paa Fuldm. Hallager, hvem Konsistorium havde overdraget at fungere for Kirkegaardsgraveren, og som utvivlsomt vilde have opnaaet fast Ansættelse som Kirkegaardsgraver, hvis der ikke havde stillet sig særegne Hindringer i Vejen for den da værende Kirkegaardsgravers Afskedigelse.

Sagen forelagdes derefter af Kommissionen for Ministeriet, der, efter at have brevvexlet med Biskoppen over Sjællands Stift og forhandlet med Kommunalbestyrelsen, tiltraadte det, og efter dets derom nedlagte Forestilling bifaldtes ved ggl. Resol. af 22. Decbr. 1879 følgende Ordning:

1. Fra 1. Januar 1880 overgaar Bestyrelsen af alle Anliggender vedrørende Kirkegaardene og Begravelsesvæsenet i København til en Kommission, be-

- staaende af vedkommende Borgmester som Formand, Stadens tvende Provster og tvende af Kommunalbestyrelsen valgte lønnede Medlemmer; fra samme Tidspunkt ophører Nørrebros Assistenskirkegaards Udstykning mellem Kirkerne saa vel som de enkelte Kirkers Deltagelse i denne Kirkegaards Bestyrelse.
2. Fra 1. Januar 1880 tilfalde alle Indtægter af Begravelsesvæsenet og Kirkegaardene Kjøbenhavns Kommune, som derimod ogsaa afholder alle Udgifter ved samme, overensstemmende med det for hvert Aar efter de for Kommunen gjældende Regler vedtagne Budget. Kommunen forpligter sig til aarlig at udrede til Fordeling mellem de københavnske Kirker en Sum af 21,000 Kr., samt desuden 6,000 Kr. aarlig, der blive at oplægge til en fælles Fond for Kirkerne under Bestyrelse af den under Nr. 1 nævnte Kommission. Kirke- og Undervisningsministeriet har den afgjørende Bestemmelse af disse Beløbs Fordeling mellem Kirkerne.
 3. Ny Vestre Kirkegaard, der ikke udstykes mellem Sognene, men paa hvilken der kan indrømmes afvigende Trossamfund særskilte Begravelsespladser, bliver Kommunens Ejendom, hvilket saaledes ogsaa navnlig skal gjælde, naar Arealet med Kirke- og Undervisningsministeriets Samtykke til sin Tid gives anden Anvendelse end som Begravelsesplads. Det samme gjælder om nye Kirkegaardsarealer, som senere maatte erhverves, saa vel som om de Dele af Nørrebros Assistenskirkegaard, der ere solgte med det Vilkaar, at de i sin Tid skulle falde tilbage til Kommunen. Hvad derimod de Dele af Assistenskirkegaarden angaar, som ere solgte uden saadant Forbehold, da bestemmes det, at der, naar disse Dele af Kirkegaarden efter Kirkegaardens Nedlæggelse maa gaa over til anden Anvendelse, navnlig ved Salg, for saa vidt Kirkerne kunne disponere over samme, forbeholdes Kommunen Adgang til at erhverve de paagjældende Arealer for en billig Kjøbesum, som da nærmere bestemmes ved Forhandling mellem de vedkommende. Denne Kjøbesum tilfalder den oven nævnte Fællesfond for Kirkerne.
 4. De Kapitaler, som ere opsamlede for Begravelsesvæsenet, for Ligkapellet og for Begravelseskontoret, tilfalde Kommunen til Anvendelse for Begravelsesvæsenet; Kommunen frafalder sit Tilgodehavende for Jord hos enkelte Kirker.
 5. For Kirkegaards- og Begravelsesvæsenet udarbejdes en Vedtægt, som forelægges Kommunalbestyrelsen og derpaa indstilles til Kirke- og Undervisningsministeriets Billigelse. I denne Vedtægt bliver at tage Bestemmelse om Kirkegaardenes Indretning, Reglerne for Gravstederne, Begravelseskontoret, Begravelsernes Ordning, Taxter, Personale m. v. Denne Vedtægt kan ikke fraviges eller forandres uden Ministeriets Samtykke, og de i samme indeholdte Bestemmelser maa saaledes ogsaa følges ved det aarlige Kirkegaardsbudget.
 6. Det aarlige Regnskab for Begravelsesvæsenet bliver stedse at indsende til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, indeholdende Oplysning om samtlige Aarets Indtægter og Udgifter samt Begravelsesvæsenets Balance.
 7. Planerne til nye Kirkegaardsanlæg blive at udarbejde af Kirkegaardskommissionen, at forelægge Kommunalbestyrelsen, og derpaa at indstille til Ministeriets Billigelse.

8. Paa Nørrebros Assistenskirkegaard maa der herefter ikke sælges Jord med Ret til deri at nedsætte Lig efter 1. Januar 1960.
9. Med Hensyn til Garnisons, Holmens og Frelsers Amager Kirkegaard forbeholdes senere Ordning.
10. Alle tidligere Bestemmelser, der ere i Strid med de saaledes nu trufne Regler, ophæves.

— Efter Indstilling fra Inspektionen bevilgede Konsistorium under 26. Sept. 1879, at der af Kirkens Midler anvendtes et Beløb af 842 Kr. 50 Ø. til nye Tæpper til Skriftestolene og omkring Alteret.

— Ved Skrivelse til Kirkens akademiske Værge af 10. Juni 1880 tilstod Konsistorium Arkitekt Vilh. Petersen et Honorar af 200 Kr. for den af ham i 1879 80 ydede Bistand i Kirkens Bygningsanliggender.

— Følgende 7 Legatgravsteder ere tilkomne:

Ved Skrivelse af 11. Sept. 1879 har Konsistorium tilladt, at Kirken overtager Vedligeholdelsen af det Frøken Sophie Wisløffs Arvinger tilhørende Gravstedet paa Frue Assistens Kirkegaard litr. O Nr. 39, for det Tidsrum, for hvilket Gravstedet er kjøbt, nemlig indtil d. 11. Febr. 1929, mod en Indbetaling af den i Testamentet dertil legerede Kapital af 400 Kr. kontant. Vedligeholdelses Vilkaarene vare de sædvanlige, jfr. Aarb. 1876—77 S. 276.

Ligeledes har Kirken i Henhold til Konsistoriums Skrivelse af 26. s. M. overtaget paa sædvanlige Vilkaar Vedligeholdelsen af Fru S. C. Petersens Gravsted sammesteds litr. A Nr. 19 indtil d. 25. Juli 1953, mod en Indbetaling af 400 Kr. kontant.

End videre har Kirken i Henhold til Konsistoriums Skrivelse af 8. Novbr. s. A. paa sædvanlige Vilkaar overtaget Vedligeholdelsen af Enkefru Guldagers Gravsted sammesteds litr. N Nr. 100 indtil d. 10. Okt. 1929, mod Indbetaling af en kgl. Obligation paa 200 Kr.

I Henhold til Konsistoriums Skrivelse af 13. Febr. 1880 har Kirken derhos paa sædvanlige Vilkaar overtaget Vedligeholdelsen af Grosserer Hjarups Gravsted sammesteds, Monumentliniens venstre Side fra 3dje Portgang Nr. 2, indtil d. 22. Apr. 1952, mod Indbetaling af 400 Kr. kontant.

Fremdeles har Konsistorium under 19. Marts s. A. samtykket i, at Kirken paa sædvanlige Vilkaar overtog Vedligeholdelsen af afg. Enkefru Mette Marie Madsens Gravsted sammesteds litr. L Nr. 22 indtil d. 4. Avg. 1947, mod Indbetaling af 400 Kr. i Kreditforenings Obligationer.

Ved Skrivelse af 28. Maj s. M. tillod Konsistorium, at Kirken overtog Vedligeholdelsen af afg. Gehejmekonf. A. W. Scheels Gravsted sammesteds indtil Aaret 1980, mod Indbetaling af 600 Kr. kontant. Den Forpligtelse, Kirken med Hensyn til dette Gravsted paatog sig, gik ud paa en saadan Afpudsning, Vedligeholdelse og Fornyelse af Graven, som for Renterne kunde bekostes.

Endelig kan mærkes, at Kirken i Henhold til Konsistoriums Skrivelse af 16. Juli s. A. har overtaget Vedligeholdelsen af afd. Fabrikant C. N. Rudolphis og ligeledes afd. Hustrus Gravsted sammesteds litr. H Nr. 69 indtil d. 7. Maj 1910, mod Indbetaling af 400 Kr. i kgl. Obligationer. Vedligeholdelses Vilkaarene vare de sædvanlige, men Kirken forpligtede sig til at fornye Gravstedet, hvortil Retten kun var erhvervet til d. 7. Maj 1890, paa 20 Aar til d. 7. Maj 1910.

— Konsistorium meddelte under 6. Novbr. 1879 Studenter-Sangforeningen Tilladelse til at afholde en Koncert af kirkeligt Indhold i Frue Kirke.

Lignende Tilladelse meddelte Konsistorium under 27. Febr. 1880 Komiteen til Opførelse af St. Mathæus Kirken, saaledes at Udgifterne til Kirkens Belysning og Opvarmning afholdtes af Kirkens egne Midler.

— Ved Skrivelse af 4. Decbr. 1879 tilstod Konsistorium Sømandsmissionen fri Varme og Belysning ved en Gudstjeneste, den agtede at holde i Frue Kirke.
